

ПРОГРАМ УПРАВЉАЊА ОПШТЕГ РЕЗЕРВАТА ПРИРОДЕ „ДАНИЛОВА КОСА“ ЗА ПЕРИОД 2008.-2012. ГОДИНЕ (резиме)

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ И ВРЕДНОСТИ ЗПД

Строги природни резерват „Данилова коса“ представља природну реткост, односно букову шуму преборног типа која представља остатак некадашње прашуме и најочуванији је део шуме на подручју Газдинске јединице „Источна Борања“. Старост букове састојине је преко 250 година. У шуми се налазе жбунови зеленике. Овај општи резерват природе интересантан је за проучавање букових станишта у приликама и условима овога краја и значајан је за ботаничка, шумска и еколошка истраживања. Због тога је ова површина стављена под строгу заштиту државе и проглашена је општим резерватом природе. Заштићена површина износи 6,73 ха.

СТАТУС ЗАШТИЋЕНОГ ПРИРОДНОГ ДОБРА

У складу са одредбама Закона о заштити животне средине („Сл.гл.Р Србије“,бр. 66/91, 83/92 и 53/93), Влада Републике Србије донела је Уредбу о заштити Општег резервата природе „Данилова Коса“ („Сл.гл. Р Србије“, бр. 9/95), у даљем тексту: Уредба о заштити ОРП.

Према Уредби о заштити ОРП, у Општем резервату природе прашумског типа I категорије „Данилова Коса“ установљава се режим заштите I степена, којим се забрањује коришћење природних богатстава и искључују сви облици коришћења простора и активности. Дозвољавају се само научна истраживања и контролисана едукација. У том смислу, одредбама члана 4 Уредбе о заштити ОРП, утврђује се обавеза контроле и праћења стања популације биљних и животињских врста, прикупљање и анализа података и дендрометријских карактеристика стабала, предузимање мера ради очувања њиховог здравственог стања и виталности, научно-истраживачки и образовни рад и ограничена презентација Резервата. Одредбама члана 6 Уредбе о заштити ОРП утврђено је да се о Општем резервату природе „Данилова Коса“ стара ЈП „Србијашуме“ и одредбама чланова 5, 7 и 8 дефинисане су посебне обавезе старања. У оквирима наведеног Предузеће је обавезно да:

- Доноси програме заштите и развоја (петогодишње и годишње),
- Обезбеђује спровођење прописаног режима заштите и очувања,
- Обезбеђује успостављање научноистраживачких, културних, васпитно - образовних и других активности,
- Обележава резерват и његове границе и поставља информативне ознаке,

- Обезбеђује унутрашњи ред у Резервату и чуварску службу,
- Доноси акт којим се нарочито утврђују правила за спровођење режима заштите, услови и начин кретања и боравка у Резервату и начин постављања ознака, мере заштите приликом обављања научних истраживања и извођења истраживачких радова.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА

Непосредни законски основ за израду Програма управљања овог заштићеног природног добра садржан је у одредбама члана 50. Закона о заштити животне средине („Сл. гл. РС“, број 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94, 53/95), којим се утврђује да организација која управља заштићеним природним добром доноси програме и друга акта са мерама заштите и развоја у складу са Законом и актом о заштити.

Влада Републике Србије донела је Уредбу о заштити ОРП, којом су регулисана сва битна питања за заштиту и развој „Данилове Косе“, као и доношење средњорочног програма.

Завод за заштиту природе Србије својим Актом бр. 03-529/2 од 13.03.2008. године, дефинисао је посебне услове заштите природе и животне средине за израду средњорочног програма заштите и развоја овог заштићеног природног добра, у складу са којим су дефинисани посебни циљеви заштите, уређења и коришћења.

Програм управљања садржи:

- циљеве,
- приоритетне задатке и активности на спровођењу заштите,
- задатке у заштити шума, биљног и животињског света,
- активности на истраживању и праћењу стања природних вредности и непокретних културних добара,
- активности на развоју туризма и других програма за остваривање заштите и развоја,
- презентација природних вредности и непокретних културних добара,
- средства потребна за реализацију као и начин њиховог обезбеђивања.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПРИРОДНОГ ДОБРА

- Организовање управљања заштићеним природним добром;
- Обележавање Резервата у складу са Правилником о обележавању заштићених природних добара („Сл. гл. РС“, бр. 30/92), а подразумева обележавање граница Резервата, постављање табли о заштити и постављање информативних табли;
- Формирање базе података у функцији управљања, коришћења и мониторинга стања у заштићеном природном добру, као и о евентуалном утицају шумских радова у непосредној близини заштићеног природног добра;
- Газдовање шумама у државној својини, односно Резервату на начин који подразумева: израду тоталног премера стабала на строго заштићеној шуми (избрајање стабала, премер пречника, висина и дебљинског прираста) и установљивање састојинског стања, односно фазе развоја букове прашуме, одржавање и праћење спонтаног процеса обнове;

- Уређење и одржавање пешачке стазе и пута до Општег резервата природе, затим постављање путоказа, надстрешница на улазу у заштићено природно добро, као и корпи за смеће и кућица за птице;
- Отварање визиторског пункта и формирање водичке службе,
- Успостављање видова сарадње са корисницима подручја и локалним становништвом;
- Очување, унапређење посебних природних вредности подручја и њихово наменско коришћење за научна истраживања, едукацију и презентацију у складу са строгим режимом заштите;
- Спровођење мера заштите кроз редовно праћење појава ентомолошких и фитопатолошких оболења;
- Развој васпитно-образовних и научно-истраживачких активности које треба да допринесу заштити и афирмацији заштићеног природног добра;
- Спречавање активности које могу да наруше вредност заштићеног подручја.

ПРОГРАМ МЕРА И АКТИВНОСТИ НА СПРОВОЂЕЊУ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ЗПД

- 1) На заштити посебних природних вредности;
- 2) У области комуналног и инфраструктурног опремања подручја,
- 3) У области сарадње са локалним становништвом и другим корисницима ЗПД .

УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ

Управљање заштићеним подручјем подразумева добру организованост и опремљеност за извршавање поверених послова, развијен систем планирања заштите и развоја, ажурно извршавање законских обавеза и успостављање материјалних претпоставки за извршавање програмираних послова заштите.

ЧУВАЊЕ И НАДЗОР

Чување и надзор установиће се на ефикасан начин - преко чуварске службе. Вршиће се инструктивна стручна едукација чувара, провера знања и ефикасности. У оквиру службе надзора, у смислу рационализације послова, биће разрађен систем праћења стања, евидентирања података и даљег поступања са њима.

ИЗРАДА АКТА ПРЕДУЗЕЋА

Акtima предузећа разрадиће се правила за спровођење заштите и развоја заштићеног природног добра, а нарочито начина, кретања и боравка посетилаца, мере заштите приликом обављања послова научно - истраживачког и едукативног карактера, спровођења контроле и праћења стања популација биљних и животињских врста и др.

ИЗРАДА И УСКЛАЂИВАЊЕ ПЛАНОВА, ОСНОВА И ПРОЈЕКТА

Законским и подзаконским актима дефинисане су обавезе, начини израде и рокови за доношење различитих планова, програма, основа и пројеката у вези са заштићеним природним добром.

ЗАШТИТА И КОРИШЋЕЊЕ ПОСЕБНИХ ПРИРОДНИХ ВРЕДНОСТИ

СПРОВОЂЕЊЕ МЕРА ПРОПИСАНОГ РЕЖИМА ЗАШТИТЕ

Актом о заштити овог заштићеног природног добра одређен је режим заштите I степена, што подразумева следеће забране:

- Вршити било какве промене које ометају спонтани природни развој животне заједнице и станишта као целине (екосистема). У том циљу забрањено је ма какво искоришћавање шуме или ма којих других природних извора.
- Уклањање лежевине, трулих стабала, коришћење камена, хумуса, земље и сл.;
- Сакупљање биљака, семена, гљива, плодова и сл.;
- Сваки лов, убијање или уништавање било којих дивљих животиња, птица и инсеката, као и пролаз гонича или истеривање дивљачи у циљу ловљења ван заштићеног подручја;
- Уношење страних врста дивљачи чије би присуство могло да изазове непожељне еколошке последице и измену живог света подручја;
- Изводити ма какве грађевинске, земљане и друге сличне радове који би могли непосредно или посредно да измене изглед и стање заштићеног подручја или доведу у питање његов даљи биолошки опстанак.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Обележавање заштићеног природног добра извршено је у складу са одредбама Правилника о начину обележавања заштићених природних добара („Сл.гл.РС“, бр. 30/92, 24/94 и 17/96), а у наредном периоду вршиће се обнављање постављених ознака, њихово чување и одржавање.

УРЕЂИВАЊЕ У ФУНКЦИЈИ ЗАШТИТЕ И КОРИШЋЕЊА

У циљу стварања услова за заштиту овог природног добра и дозвољене видове ограниченог коришћења и боравка у њему ово природно добро, односно његово окружење и прилазни путеви уредиће се обележавањем дозвољених праваца кретања, информативним ознакама и сл.

НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКЕ И ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНЕ АКТИВНОСТИ

У оквиру научноистраживачког рада у ОРП „Данилова Коса“ постоје огледне површине постављене од стране Шумарског факултета из Београда. На овим површинама се врше вишегодишња истраживања са циљем сагледавања развоја састојине која је прашумског порекла.

У оквиру васпитно-образовних активности, сваког пролећа се обавља једнодневна пракса студената Шумарског факултета из Београда из предмета Планирање газдовања шумама.

ПРЕДПОСТАВКЕ ЗА ОСТВАРЕЊЕ ПРОГРАМА ЗАШТИТЕ И РАЗВОЈА

Програм управљања овог заштићеног природног добра конципиран је у складу са Уредбом о заштити ОРП и Условима заштите природе и животне средине за израду

средњорочних програма заштите и развоја заштићених природних добара. ЈП „Србијашуме“ ШГ „Борања“ – Лозница, у оквиру реализације овог програма обезбедиће:

1. Организовање, опремање и кадровско оспособљавање чуварске службе;
2. Неопходна финансијска средства за реализацију планираних мера и активности;
3. Координирано и циљно организовање научног истраживања и праћења стања на заштићеном природном добру у сарадњи са надлежним институцијама и министарствима;
4. Доношење планске документације, програма и планова у складу са решењем о заштити;
5. Заједнички рад стараоца, свих корисника, локалне самоуправе и надлежних институција и министарстава;

СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА

Овај Програм управљања урађен је за период 2008. – 2012. године. Средства неопходна за реализацију планираних мера и активности, по годинама износе:

Ред. бр.	Г О Д И Н А	потребна средства (динара)
1.	2008	226.610,40
2.	2009	225.504,00
3.	2010	207.420,00
4.	2011	208.526,41
5.	2012	207.420,00
УКУПНО		1.075.480,81